

Allégården (Södra Allégatan 4)

I detta hus låg Skandinavians första folkbibliotek. Det var 1897 som Dicksonska Folkbiblioteket på Södra Allégatan 4 i Haga stod färdigt.

Byggnaden tillkom med hjälp av donationsmedel från Dicksonska stiftelsen. Till en början hette det Göteborgs stads folkbibliotek men fick 1902 namnet Dicksonska Folkbiblioteket. Numera går huset under namnet Allégården.

Det var arkitekten Hans Hedlund som ritade huset, som är influerat av de medeltidsromantiska ideal och den jugendstil som var populär på 1890-talet.

I bottenvåningen fanns bland annat läsesalar, tidskriftsrum och en särskild läsesal för kvinnor. På andra våningen fanns bostäder för föreståndarinnan och vaktmästaren.

Biblioteksreglerna var något annorlunda då jämfört med nu.

Läsesalen var endast öppen för män och där skulle vara tyst och lugnt. I tidningssalen var tidningarna ordentlig monterade i läsepulpeter. För boklån gavs följande instruktion: "Behandla boken varsamt, den är en god vän till Dig, den erbjuder Dig förströelse och kunskap. Därför bör du ej taga i en bok med smutsiga händer, ej blöta på fingrarna då du vänder bladen, ej

stödja ärmarna eller rocken mot bokens kant, ej skriva eller rita i den, ej peka med fingrar på bilderna, ej göra vikningar i bladens hörn, ej vika boken ut och in, aldrig lägga en penna eller annat föremål mellan bokens blad, ty när Du slår igen den bräckes ryggen”.

På 1930-talet byggdes bibliotekslokalerna om. Lägenheterna på andra våningen och vinden inreddes som arbetsrum och bokmagasin. Och ovanpå tidningssalen byggdes en ny våning och en läsesal för barn inreddes.

I 70 år var Dicksonska Folkbiblioteket huvudbibliotek i Göteborg, fram till 1967 då biblioteksverksamheten flyttade till det då nybyggda stadsbiblioteket vid Götaplatsen.

Istället tog Socialförvaltningen över huset och startade aktivitetshus för ungdomar. Det så kallade Hagahuset blev ett allaktivitetshus och centrum för Göteborgs progressiva musikrörelse. Men motsättningar mellan politiker och ungdomarna i huset ledde till att huset stängdes. Huset ockuperades därefter av ungdomarna som krävde att det skulle öppna igen. Ockupationerna avlöste varandra och i november 1972 stormade polisen huset. Sedan 1973 är huset känt som Allégården och är dagtid ett aktivitetshus för pensionärer i Göteborg och på kvällar ett förenings- och aktivitetshus för alla.

Allégården byggnadsminnesförklarades 2011.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Webb: Higab.se